

GŁOS POMORZA

PISMO CODZIENNE

WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „WIEDZA” • ADRES REDAKCJI: GRUDZIĄDZ, UL. MAŁOGROBŁOWA NR. 2
TELEFONY: ADMINISTRACJA 1215, REDAKCJA 1319, DYREKTOR 1310 • DRUK: DRUKARNIA POMORSKIEJ „WIEDZA” NR. 7 W GRUDZIĄDZU

Rok 3 481 Grudziądz, — środa, dnia 29 stycznia 1947 r. Nr. 23

W rocznicę pierwszej egzekucji socjalistów

Są daty które farbą czerwoną winny być drukowane w kalendarzach socjalistycznych. Czerwoną — bo taki jest kolor krwi. Ale jeśli się tego nie robi, to zapewne tylko dlatego, że czerwienią pałałby cały kalendarz, bo nie znajdzie się w nim tygodnia, w którym by nie należało obchodzić bohaterskiej śmierci świętych socjalizmu polskiego. A wszystkie te daty brałyby swój początek 28 stycznia 1886 r. i łańcuch nazwisk zacząłby się: Bardowski, Kunicki, Ossowski, Pietrusiński, powieszeni na stokach Cytadeli warszawskiej. Słusznie czynił zaborca, że pierwszych wodzów socjalizmu polskiego powiesił na tych samych szubienicach, na których w r. 1864 zawiśli członkowie Rządu Narodowego z Trauguttem na czele. Szubienice te stały się symbolem, że walka o wolność przekazana została śmiercią „proletariatu” w ręce ludu, który doprowadzi później do Placu Grzybowego i r. 1905.

„Proletariat” powstał w jednym z najcięższych momentów dziejów Polski. Ogłuszone i stepiały represjami rosyjskimi społeczeństwo polskie, wyrzekło się po 1863 r. myśli o walce czynnej. Zaborca triumfował. I w tej właśnie chwili powstała pierwsza reakcja przeciwko marzom, który ogarnia społeczeństwo. Rodzi ją nieomal spontanicznie klasa robotnicza, coraz jaśniej zdająca sobie sprawę z wagi wolności narodowej, jako wstępu do walki o wyzwolenie społeczne. Wyrazicielem tego staje się pierwsza polska organizacja socjalistyczna „Proletariat”, założona w roku 1882.

Wysuwając hasło rewolucji politycznej proletariatu przyjęli jednocześnie następujące zasady:

- 1) Ścisły sojusz z rosyjskim ruchem rewolucyjnym;
- 2) Oddanie temu ruchowi kierownictwa w walce rewolucyjnej z zastrzeżeniem odłączenia się po zwycięstwie rewolucji jako samodzielnej całości;
- 3) Przyjęcie taktyki walki terrorystycznej.

Działalność „Proletariatu” wyrażała się kontrakcją przeciwko zarządzeniom policji carskiej. Duszą tej działalności był Ludwik Waryński.

W 1885 r. policja carska aresztowała prawie wszystkich przywódców „Proletariatu”. Waryński został skazany na długoletnią katorgę. Sześciu na karę śmierci. Było to pierwsze zetknięcie się policji z socjalizmem polskim.

Czterech ze skazanych zostało powieszonych 28 stycznia 1886 r. Dr. Adam Prochnik w książce „Ludzie i Idee” tak opisuje ten moment:

„A oni czterej zostali umieszczeni w specjalnej celi. Wiedza już że nad ranem ich los się dokona. Całą noc na przemian rozmawiają o sprawie, za którą giną i śpiewają pieśni rewolucyjne. Niektórzy piszą listy, które nigdy nie dojdą do adresatów. Jeno poszli z podniesionymi głowami na miejsce stracenia. Gdy ujrzeni szubienicę wzniesli okrzyk:

„Niech żyje rewolucja socjalna!”

Zaczęto im zakładać stryki. Mi- chał Ossowski milczał. Jan Pietru-

AMNESTIA

dowodem sił polskiej demokracji

Na zebraniu sprawozdawczym Komitetów Obywatelskich Bloku Demokratycznego sekretarz generalny P. P. S., tow Józef Cyrankiewicz oświadczył:

„Zaczynamy nowy okres. Dla wszystkich, którzy błądzili w poprzednim okresie i którzy zrozumieli swoje błędy otwiera się także możliwość włączenia się w twórczą, pozy-

tywną pracę nad rozbudową państwa przez szeroką amnestię, której projekt partia nasza ma od dawna przygotowany, ale której ogłoszenie przed wyborami mogliby niektórzy uważać za przejaw naszej słabości w momencie napięcia walki politycznej. Ogłoszenie amnestii w niedługiej przyszłości będzie dowodem siły polskiej demokracji”.

Zapowiedź amnestii, o której mówił również na tym samym zgromadzeniu sekretarz generalny PPR, tow Wiesław Gomułka, odbiła się szerokim echem w społeczeństwie, jako jeszcze jeden dowód dobrej woli obywateli demokratycznego w akcji budowania jedności narodu.

Fakt, iż amnestia ta zostaje ogłoszona i wprowadzona w życie właśnie po zwycięskich wyborach, a nie w okresie poprzedzającym głosowanie ludowe czy głosowanie do Sejmu Ustawodawczego, świadczy wymownie o intencjach jej projektodawców.

Nie jest ona — jak to często bywało przed wojną — posunięciem obliczonym na efekt, na pozyskanie taniej popularności, chwytem propagandowym, ale świadomym aktem woli obozu, dążącego do zespolenia w pracy dla kraju wszystkich obywateli, tych również, których błędy przeszłości, niezrozumienie linii rozwojowej państwa, urazy czy zaślepienia zaprowadziły do cel więziennych, ale którzy później przejrżeli, zrozumieli i okazują dobrą wolę rozpoczęcia nowego życia. Tak pojęta amnestia jest najlepszym wyrazem siły demokracji polskiej, płynącej ze słusznej i kosekwentnie wprowadzanej w życie linii politycznej i z poparcia szerokich mas świata pracy

Olbrzymia obława w Jerozolimie po porwaniu brytyjskiego urzędnika

Jerozolima (SAP). W poniedziałek o świcie wojska brytyjskie odbyły obławę w Jerozolimie i na jej żydowskich przedmieściach, nie bez związku z faktem, że w niedzielę o zmierzchu grupa uzbrojonych żydowskich dziewcząt i młodzieńców uprowadziła 48-letniego byłego majora kawalerii brytyjskiej, H. I. Collins'a obecnie urzędnika Banku Brytyjskiego.

Organizacji żydowskiej prawdopodobnie zależy na tym, aby mieć zakładnika, którego mogliby wymienić na Grunera, znajdującego się w centralnym

więzieniu w Jerozolimie. Grunera skazano na śmierć za udział w napadzie na posterunek policji w kwietniu 1946 r.

Poszukiwania sprawców porwania Collins'a były największą obławą w dziejach terrorku i represyj w Jerozolimie.

W 50 minut po porwaniu Collins'a z mieszkania jego przyjaciela, w centrum miasta, otoczono całe miasto kordonem wojska.

Collins został prawdopodobnie zachloroformowany zaraz po umieszczeniu w zielonym samochodzie marki Austin.

Austria jako kolonia międzynarodowego kapitału

Wiedeń (SAP). „Volksstimme” w związku z wycofaniem obecnie przez gen. Clarka projektem amerykańskim paktu z Austrią, pisze za angielskim periodykiem „New Statesman and Nation”, że według zawartych w nim klauzul gospodarczych, Austria „nie rozporządzała by żadnymi środkami zmierzającymi do ochrony własnego przemysłu i gospodarki w stosunku do przeważającej konkurencji angielskiego, szwajcarskiego, szwedzkiego, a przede wszystkim amerykańskiego kapitału”.

„Amerykański projekt żąda — pisze „Volksstimme”, by w ciągu najbliższych trzech lat po zawarciu paktu, tylko takie traktaty handlowe, które Austria zawiera z zagranicą miały by ważność, gdyby przedstawiciele wszystkich narodów zjednoczonych wyrazili na nią swo-

ją zgodę. Ameryka w ten sposób zapewnia sobie absolutne prawo weta we wszystkich handlowych stosunkach, jakie Austria projektuje w najbliższych trzech latach.

Burze śnieżne w południowej Francji

Paryż. Z Narbonne donoszą, że gwałtowne burze śnieżne zabarowały wszelką komunikację wokół tego miasta. Inżynier i pewien urzędnik inspekcji drogowej, którzy mieli zorganizować oczyszczenie ze śniegu 100 szlaków komunikacyjnych, zmarli w swym samochodzie wskutek zamarznięcia. Pociąg pospieszny, udający się do Paryża, musiał stać całą noc na torze. Czerwony Krzyż zaopatrzył pasażerów w żywność. Następny pociąg w kierunku Paryża mógł jednak wyruszyć już w drogę. (PAP)

Przed pierwszym posiedzeniem Sejmu

Biuro Prezydyjne KRN zawiadamia, że pierwsze posiedzenie Sejmu Ustawodawczego odbędzie się we wtorek, dnia 4 lutego br., o godz. 11 w sali obrad Sejmu w Warszawie, przy ul. Daszyńskiego (dawna Wilejska) nr 4.

Ob. posłowie są proszeni o zabranie listu wierzycielskiego oraz trzech fotografii, które należy złożyć w Biurze Sejmu.

List wierzycielski uprawnia posła do bezpłatnego przejazdu środkami komunikacji państwowej. (PAP)

Polsko-węgierska wymiana handlowa

Warszawa. Węgierski minister handlu i spółdzielni, Aleksander Rónai, udzielił przedstawicielowi pisma „Magyar-Lenguel Kurir” wywiady na temat stosunków handlowych pomiędzy Polską a Węgrami.

Minister Rónai oświadczył m. in., że Węgry zawarły układ handlowy z Polską po raz pierwszy 4 października 1945 r., odnowiony w czerwcu 1946 r. z ważnością do dnia 30-go czerwca 1947 roku.

W myśl tej umowy Polska dostarczy Węgrom 200 tysięcy ton węgla, 200 tys. ton koksu oraz rudę żelazną, sodę amoniakalną, lęg, cynk i inne surowce przemysłowe, wzmian za węgierską ropę naftową — 40.000 ton, benzynę — 20 tysięcy ton, gazolinę — 10 ton, winogrona — 8.000 ton oraz 800 ton fasoli, papryki, owoców, skórę, narzędzia precyzyjne, maszyny i wyroby farmaceutyczne.

Rok 1947 powinien — zdaniem ministra — doprowadzić do całkowitej konsolidacji w wymianie handlowej między obu krajami.

— Jestem przekonany — oświadczył minister — Rónai — że wymiana towarów ulegnie ożywieniu, a stosunki gospodarcze zostaną jeszcze bardziej pogłębiane.

Milionową armię chcą utrzymać Stany Zjednoczone

Nowy Jork (SAP). Robert Patterson, sekretarz departamentu wojny, oświadczył, że do zapewnienia bezpieczeństwa Stanom Zjednoczonym konieczna jest obowiązkowa służba wojskowa.

Patterson żąda utrzymania stanu ar-

mijskiego nawymyślał generałowi zandarmierii Brokowi, Piotr Bardowski zakrzyknął: „Niech żyje swoboda”. A Stanisław Kunicki zawołał: „Niech żyje „Proletariat”.

Za chwilę wśród g'uchej ciszy pod ciężarem ciała zaskrzypiały belki szubienic.

Tego dnia rozpoczęła się krwawa droga socjalizmu polskiego w walce o niepodległość i socjalizm.

R. Wojna

Zaburzenia w Aleksandrii

Londyn. (PAP). — Agencja Reutera donosi, że w niedzielę w Aleksandrii doszło do poważnych zaburzeń studenckich. 64 studentów aresztowano. Politechnika została zamknięta aż do odwołania. Demonstracje i strajki w różnych uczelniach w Aleksandrii stanowiły protest przeciwko niefortunemu przebiegowi rokowań brytyjsko-egipskich.

Zaburzenia osiągnęły punkt kulminacyjny, gdy doszło do starcia z policją, która strzelała w powietrze, chcąc przeszkodzić pochodowi studentów ulicami miasta. Jeden student został ranny, 4 zaś odniosło obrażenia od uderzeń łaskami. 4 policjantów zranionych zostało kamieniami.

